

Kimitoöns Vatten - Kemiönsaaren Vesi

Vretantie 19

25700 KEMIÖ

roger.hakalax@kimitoon.fi

Maa- ja metsätalousministeriö

Vesihuoltolain tarkistamistyöryhmä

Työryhmän puheenjohtaja, vesihallintojohtaja Kai Kaatra

LAUSUNTO VESIHUOLTOLAIN TARKISTAMISTYÖRYHMÄN LOPPURAPORTISTA SEKÄ VESIHUOLTOLAKI EHDOTUKSESTA

Lausuntopyyntö 21.6.2010 MMM3999/2008

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Kemiönsaaren Vedeltä lausuntoa vesihuoltolain tarkastamistyöryhmän loppuraportista.

Kemiönsaaren Vesi tuo uudelleen esille samat asiat joista lausuttiin 20.1.2010 tarkistamistyöryhmän väliraportista. Tämän lisäksi Kemiönsaaren Vesi täsmentää aiempaa lausuntoa sekä lausuu seuraavasti:

VHL 11§ Liittämismuutosten vapauttaminen

Pienen kunnan ympäristöviranomaisen on usein puolueellinen. Päätöksiä tehdään usein tunteiden perusteella ja myötätunto luo edellytyksiä vapautuksiin. Usein viitataan siihen että liittymä on kohtuuttoman kallis tai/ja sen käyttö olisi vähäistä. Toiminta-alueen vapaa-ajan asunnot vapautetaan varsin usein vesiliittymästä (VHL 2§ määrittelee kuitenkin selkeästi että VHL koskee myös vapaa-ajan kiinteistöjä). Vesilaitoksen lausuntoja vähätellään, ja varsinkin kun

lausunnoissa viitataan siihen että vapautuspäätös vaarantaisi laitoksen taloutta ja toimintaedellytyksiä.

Ehdotamme VHL11§ mukaisissa vapauttamisasiossa päätösvallan siirtämistä kunnan ympäristöviranomaisilta alueelliselle ympäristöterveydenhuollolle. Tämä muutos siirtäisi päätöksentekoa paikalliselta tasolta alueelliselle tasolle. Terveystarkastajat valvovat jo ennestään vesilaatuasioita, ja olisi loogista että he myös valvoisivat liittymisvelvollisuutta sekä käsittelisivät vapautushakemuksia. Tämä muutos selventäisi myös tehtävänjakoa viranomaisten kesken.

Laitoksien kannalta on kuitenkin tärkeintä että vapautushakemukset käsitellään objektiivisesti ja että päätökset perustuvat faktaan eikä tunteisiin. Pienillä vesilaitoksilla on yleensä suuria taloudellisia haasteita ja silloin on erittäin tärkeää että kaikki toiminta-alueen kiinteistöt saadaan liitettyä asiakkaiden. Täten ehdotamme että lain 11 § tiukennetaan niin että vesilaitoksen taloudelliselle asemalle annetaan enemmän painoarvoa laissa vapautusedellytyksiä arvioitaessa.

Vakiohyvitys 27a ja b§

Hinnan alennus ja vahingonkorvaussäännökset ovat toimineet hyvin ja tästä syystä ei vesihuoltoon tarvita vakiohyvityssääntöjä. Näiden säännöksiä turvin asiakas saa korvausta jos hän on maksanut palvelusta joka jää saamatta tai jos hänelle aiheutuu vahinkoa.

Ajatus vakiohyvityksestä joka on huomattavasti suurempi kuin saamatta jääneen palvelun arvo on vaikea hyväksyä ja ymmärtää. Perusteluissa todetaan että tämä kannustaa panostamaan toimintavarmuuteen. Käytännössä tilanne voi olla jopa päinvastainen. Jos vesilaitoksella on ollut ongelmia vesilaadun suhteen, tai on ollut iso putkirikko, niin silloin on yleensä syytä varmistaa veden mikrobiologinen laatu näytteiden avulla laboratoriossa. Tulokset saadaan yleensä 12-72 h sisällä riippuen tutkimuksesta. Jos vakiohyvityssäännökset otetaan käyttöön, on suuri riski että vesilaitokset eivät taloudellisista syistä odota testituloksia ennen kuin vesi laitetaan uudelleen päälle. Eli ehdotettu pykälä tietyissä tilanteissa todennäköisesti vaarantaa veden laadun.

Pienet vesilaitokset ovat usein yhden vedenottamon varassa. On myös tavallista että monen pienen vesilaitoksen verkosto on enemmän tai vähemmän nauhamainen ja liitetyt kiinteistöt ovat kaukana toisistaan verkostossa. Näissä laitoksissa on maantieteellisistä syistä keskimäärin kalliimmat vesihuoltomaksut kuin isoissa vesilaitoksissa, eikä niissä aina voida panostaa tarpeeksi vesihuollon varmuuteen. Käytännössä

tämäntyyppiset laitokset (esimerkiksi Kemiönsaaren Vesi) joutuisi nopeasti suurien vakiohyvitysmaksujen maksajaksi. Ja kierre pahentuu kun uusien kulujen myötä joudutaan korottamaan maksuja kulujen peittämiseksi.

Kuluttajaa ajatellen voidaan myös vakavasti kyseenalaistaa onko ehdotettu vakiohyvitys oikeudenmukainen kaikille asiakkaille! Asiakkaat jotka ovat saaneet sopimuksenmukaista palvelua joutuvat maksumiehiksi, kun taas asiakkaat jotka eivät ole saaneet palvelua voivat saada moninkertaisen korvauksen verrattuna palvelun hintaan jos vesihuolto olisi toiminut.

Esimerkki: 12 h vesikatkos antaisi vakiohyvityksenä asiakkaalle korvauksen joka on $4\% / (0,5d/365d * 100\%) = 29,22$ kertaa isompi kun saamatta jäädyn palvelun hinta. Eli korvaus on suorastaan ruhtinaallisen suuri!

Esimerkki: Jos 10 % asiakkaista saa 8 % vakiohyvitystä vuosilaskusta, niin laitos joutuu korottamaan maksujaan kaikille asiakkaille noin 0,8 % vuodeksi peittääkseen aiheutuneet kulut.

Esimerkki: Kemiönsaaren Veden kaksi päävedenottamo oli yli 9 h ilman sähköä, ison sähkömuuntajavian takia. Tästä seurasi että 2/3 vesiasiakkaista oli ilman vettä noin 9 h. Kolme tuntia pidempi vesikatkos olisi tarkoittanut noin 2,7 % ($2/3 * 4\%$) tulomenetyksen vesilaitokselle tälle vuodelle nyt ehdotetuilla säädöksillä.

Näitä vakiohyvityskuluja varten on todennäköisesti vaikea saada asiallisesti hinnoiteltu vakuutus. Tästä johtuen vesilaitokset joutuvat todennäköisesti budjetoimaan vakiohyvityskorvauksia talousarvioonsa, mikä selvästi nostaa taksoja.

Ehdotamme että vakiohyvitysprosentit puolitetaan, jos ei ole mahdollista poistaa vakiohyvityssäädöstä kokonaan laista.

Yleinen lausunto Vesihuoltolaista, vesihuollon taloudesta ja juridisesta asemasta kuntakonsernissa

Vesihuoltolaki on selkeästi eritellyt vesihuollon taloudellisesti kunnan muista toiminnoista. Laki on varsinkin pienissä kunnissa lisännyt selvästi kustannustietoisuutta. Laitokset pyrkivät nykyään kattamaan vesihuollon kaikki kustannukset maksuillaan eikä laitoksia tueta verovaroilla yhtä paljon kuten aiemmin. Monessa kunnassa vesihuolto on kuitenkin vielä vaarallisella tavalla sidottu kunnan taloudelliseen tilanteeseen, varsinkin investointien kanssa. Vesihuolto on peruspalvelu, välttämättömyys

palvelu, asiakaspalvelua ja toiminta perustuu yksityisoikeudellisiin sopimuksiin asiakkaan ja vesihuoltolaitoksen välillä. Välillä syntyy vaikeita tilanteita kunnan ja vesilaitoksen välillä jossa omistaja sanelee ehtoja laitokselle jotka selvästi vaarantavat vesihuoltoa ja sen pitkäjänteistä hoitamista ja kehittämistä.

Muutama ääriesimerkki:

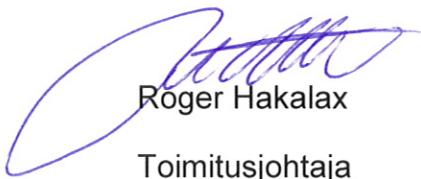
- Isojen kiinteistöjen sprinklaus, järjestelmiä kytketään suoraan vesiverkostoon vaikka se vaarantaa vesihuoltolaitoksen asiakkaiden vesihuoltoa sekä laitoksen verkostoa. Isovelityyllä vesihuoltolaitosta ei edes kuulla toimenpiteiden yhteydessä.
- Omistaja /kunta leikkaa vesihuoltolaitoksien pitkäjänteisiä investointiohjelmia vedoten kunnan lainataakkaan. Tämä on outo tilanne kun vesilaitos kantaa kaikki kustannukset itse (myös investointien rahoituskulut ja poistot). Tästä huolimatta vesilaitos joutuu välillä mukaan säästötalkoisiin.

Vesihuoltolaissa pitäisi ehdottomasti vahvistaa vesihuoltolaitoksen juridista asemaa kuntakonsernissa.

Muilta osin Kemiönsaaren Vesi yhtyy Vesi- ja viemärlaitosyhdistyksen lausuntoon.

Toivomme työryhmältä vastinetta lausunnolle.

Kemiönsaari 15.09.2010

Roger Hakalax

Toimitusjohtaja

Kimitoöns Vatten – Kemiönsaaren Vesi

Gsm 050 4000 178

Tiedoksi: Kemiönsaaren kunnan kunnanjohtaja Tom Simola

Kemiönsaaren Veden johtokunnan puheenjohtaja Lars Nummelin

VVY:n toimitusjohtaja Osmo Seppälä

VVY:n lakiasianpäällikkö Anneli Tiainen